

בס"ד

אלול התשפ"ו
מפטיר **קומי אורי** (ישעיה ס)

פרשת כי תבוא

עלון חידושי תורה ופרפראות על **פרשת השבוע** בענייני דיומא ממפרשי ומדרשי חז"ל

בפרשת **כי תבוא** 122 פסוקים = **במה אדע**

וילאמר א-דני י-הוה במה אדע כי איך שנה. (בראשית טו ח). כי אולי יחטאו הבנים ולא יזכו לירש. (ספורנו)

בפרשת **כי תבוא** 6 מצוות, מתוכן 3 מצוות עשה ו-3 מצוות לא תעשה. (ספר החינוך)

עשה: קריאה על הביכורים • וידוי מעשר • להדמות בדרכי השם הטובים והישרים. **לא תעשה:** שלא לאכול מעשר שני באנינות • שלא לאכול מעשר שני בטומאה • שלא להוציא דמי מעשר שני בשאר דברים שאינם מאכילה ושתייה.

והיה כי תבוא אל הארץ אשר י-הוה א-להיך נתן לך נחלה וירשתה וישבת בה. (כו א) פרש"י - מגיד שלא נתחייבו בבכורים עד שפכשו את הארץ ותלקוה. ובמדרש - אין ויהי אלא מיד. **כי תבוא אל הארץ** עשה מצוה האמורה בענין, שבשכרה תכנס לארץ. (ספרי)
שאלה - הרי אין מצוות ביכורים נוהגת אלא לאחר ירושה וישיבה, ואם כן איך אומר המדרש שיכולים לקיים המצוה עוד לפני שהגיעו לארץ, שבשכרה יכנסו לארץ. וכן בברכת המזון מדוע מקדימים לומר **על שהנחלת לאבותינו ארץ חמדה טובה ורחבה**. ורק אח"כ אומרים **ועל שהוצאתנו מארץ מצרים ופדיתנו מבית עבדים**. וקשה שהרי תחילה הוציאנו ה' ממצרים ורק אח"כ הנחילנו את ארץ ישראל.
תשובה - יורדי מצרים כשהיו בגלות חשבו על ארץ חמדה טובה ורחבה, ובזכותם הוצאתנו ממצרים, וכן כאן **כי תבוא אל הארץ אשר י-הוה א-להיך נתן לך נחלה** שתהיה הארץ בעיניך כבר קודם ביאתך שהיא נחלתך בכל מקום שאתה שם, ואז תזכה ל-**וירשתה וישבת בה**, וזה מה שאומר המדרש אם תקיים המצוה האמורה בענין היינו שתמיד בכל מקום שאתה שם עניך ולבך על הארץ, בזכות זה תירש את הארץ. (ההפלאה, תורת משה להח"ס)

שאלה - מה הטעם דכתיב **והיה** ולא נאמר **כי תבוא אל הארץ** כמו שנאמר **כי תצא למלחמה על איבך**. ומדוע כתיב **נתן** בכתוב חסר.
תשובה - מאחר שיעד לתת אותה הרי היא כאילו נתונה. לזה אמר **אשר י-הוה א-להיך נתן לך כתיב נתן חסר**, כן **והיה**, היה לשון עבר אלא שה' הופכו להבא אם כן אע"פ שאי אפשר לקיים המצוה מיד עד אחר כיבוש וחילוק קבלו עליכם מצוה האמורה בענין **שהיא הבאת הביכורים** ובזכות זה אתם נכנסים. לזה אמר **ולקחת מראשית** היה לו לומר **והיה כי תבוא** וגו' תקח מפרי האדמה, אבל אמר **ולקחת** לומר שבקבלתך נחשבת כמעשה, וכשתבוא לארץ ותביא נחשב שהיא פעם שניה אע"פ שהיא ראשונה. שמחשבה ראשונה הקב"ה מצרפה למעשה. (שפתי כהן)

הטעם שהתחיל בתיבת והיה - לפי שהוא אחד משנים עשר צרופים של השם הקדוש, רמז כי הדר בארץ ישראל דבק בה, היפך הדר בחוץ לארץ, היינו הישראלי שדומה למי שאין לו אלוה. ואמרו רז"ל (ב"ר פמ"ב ס"ג) בכל מקום שנאמר **והיה** לשון שמחה הוא. וכתב הרמב"ן (ספר המצות עשה ד) מצות ישיבת ארץ ישראל כל עת ורגע שהאדם בארץ ישראל הוא מקיים את המצוה הזו. וכן אמרו: ישיבת ארץ ישראל שקולה כנגד כל המצוות. (אוצרות השל"ה)

חידה בפרשה - מה הראיה מהפרשה למאמר חז"ל (משנה ברכות ו ב) ברוך על פירות האילן, בורא פרי האדמה - יצא.
תשובה - כתיב (כו ב) **ולקחת מראשית כל פרי האדמה אשר תביא מארצך**. וכן לקמן (כו י) **ועתה הנה הבאתי את ראשית פרי האדמה אשר נתתה לי י-הוה וגו' ואין כל הפירות חייבין בבכורים אלא שבעת המינין בלבד**. והוא קורא להם **פרי האדמה**. (טעמא דקרא) והטעם הוא לפי שגם האילן יונק מן האדמה ונמצא שבכלל פרי האדמה הוי' ובירושלמי - א"ר יוסי דדברי הכל היא דפירות האילן בכלל פירות האדמה ואין פירות האדמה בכלל פירות העץ. (מלאכת שלמה)

וענית ואמרת לפני י-הוה א-להיך ארמי אבד אבי ויירד מצרימה ויגר שם במתי מעט ויהי שם לגוי גדול עצום רב. (כו ה)
שאלה - למי הכוונה **ארמי אבד אבי**, מדוע אינו אומר את שמו אלא רק את מקומו. וכן יש להבין שמשמע שבשביל שהיה **ארמי אבד אבי** על כן **ויירד מצרימה**, והוא פלא.

תשובה - אמרו רז"ל (פסחים פז) ראויין ישראל להיות גולין לארם וכשראה הקב"ה אכזריות של ארם עמד והגלן לבבל. והכא נמי היה ביעקב אבינו שראוי היה להיות גולה מגזרת ה' לאברהם אבינו ובהיות יעקב בארם כ"ב שנים היה ראוי להיות נשאר שם בגלות אבל ראה הקב"ה אכזריות של לבן שהיה אובד אבי. ע"כ הוציא משם והגלהו למצרים. (העמק דבר)

ורש"י פירש - לבן בקש לעקר את הפל כשרדף אחר יעקב, ובשביל שחשב לעשות חשב לו המקום פאלו עשה, שצאמות העולם חושב להם הקב"ה מחשבה פמעה. וכן תירגם אונקלוס לבן ארמא. כתב האבן עזרא - והקורב נראה לי שארמי הוא יעקב כאלו אמר הכתוב כאשר היה אבי בארם היה אובד והטעם לפי שהיה עני בלא ממון. והנה הוא ארמי אבד היה אביו והטעם כי לא ירשתי את הארץ מאבי כי עני היה כאשר בא אל ארם גם גר היה במצרים והוא היה **במתי מעט** ואחר כך שב לגוי גדול. וכ"כ הספורנו - הנה אבי שהיה יעקב היה זמן מה ארמי אובד, שלא היה לו בית מושב, ובכן לא היה מוכן להעמיד גוי ראוי לרשת ארץ. וכ"כ האוה"ח - וילאמר 'ארמי אבד אבי', כי אבינו היה אובד ותועה וגולה במצרים במתי מעט וגו', ויוציאנו ה' ממצרים ויביאנו וגו'. ביאור ישר - ואילו היה ארמי על לבן היה הכתוב אומר 'מאביד' או 'מאבד', ועוד מה טעם לומר לבן בקש להאביד אבי **ויירד מצרימה**, ולבן לא סבב לרדת למצרים, לכן ירמיה שהכתוב מדבר באברהם ויעקב אבות האומה, ומלת **ארמי** הוא תואר לכל אחד מהם בעבור היותם גרים בארץ ארם. בכור שור - עתה מספר החסדים והצדקות שעשה הקב"ה לאבותינו, ולא ארמי היה אבי אברהם שנולד בארם נהרים, ואובד היה שיצא מארץ מולדתו, והלך מגוי אל גוי וממלכה אל עם אחר.

מדוע אינו אומר את שמו אלא רק את מקומו - אמרו בזוהר (ח"א קסו): פחד גדול נפל על עשו כששלח לו יעקב (בראשית לב ה) **עם לבן גרתי**, כי שמו של לבן יצא בכל העולם ר"ב לכל חרשין וקוסמין, אמר רבי אבא, כל העולם היו יודעים שלבן היה גדול החכמים והמכשפים והקוסמים, ומי שרצה לאבד אותו בקשפיו, לא נצל ממנו. וכל מה שידע בלעם - ממנו היה, וכתוב בבלעם במדבר כב **כי ידעתי את אשר תברך מברך ואשר תאר יאר**, וכל העולם היו פוחדים מלבן ומקשפיו. ודבר ראשון ששלח יעקב לעשו - אמר **עם לבן גרתי**. תדע שורשו היה בקליפה השורש העליון, כמו להבדיל בקדושה בחינת לוב"ן העליון, ויעקב היה זה מלחמתו הראשונה עם הקליפה הלזו והוציא בלעה מפיה. לכן לא הזכיר את שמו להורות שורשו הגדול בקליפה דבר שאינו נתפס בשם, והזכיר רק שם מקומו, כאשר תדע מבחינת קביעות מקום לתפילה, הנה משמיענו בזה בחינת לבן שהוא דבר עליוני במרכבה הטמאה. (ליקוטי מהרצ"א, אות רפג)

שאלה - לפירש"י שהכוונה ללבן מה הקשר בין מעשיו של לבן לירידה למצרים.

תשובה - לכאורה הקשר הוא בכך שאלמלא רימה לבן את יעקב אבינו ע"ה בתתו לו את לאה לפני רחל, היה יוסף הבכור מוכר על ידי כל האחים ולא היה שנוא בשל הפלייתו לטובה על ידי אביו, וממילא לא היה נמכר למצרים. (ברכת אשר עה"ת)

ארמי אבד אבי - תרגום יונתן (במדבר כב ה) **לבן ארמי הוא בלעם**, ואמרו חז"ל (סוטה יא) **שלישה היו באותה עצה: בלעם, ואיוב, ויתרו**. בלעם שיעץ - נהרג, איוב ששחק - גידון ביסורין. יתרו שברח - נכח מבני בניו שישבו בלשפת הגזית. ועל כן **ארמי אבד אבי** דהוא בלעם הוא לבן, הוא היה **אבד אבי** דהלא בלעם יעץ להשליך התינוקות ליאור, ולכן נקרא אבד אבי ר"ת איוב בלעם יתרו, לכן גם הוא נאבד ונדקר בחרב כי הוא יעץ להאביד את התינוקות של בני ישראל. (אמרות ה')

ויבאנו אל המקום הזה ויתן לנו את הארץ הזאת ארץ זבת חלב ודבש. (כו ט)
שאלה – מה הטעם שהקדים הכתוב להזכיר את המקום הזה זה בית המקדש, ורק אח"כ הזכיר את הארץ הזאת – היא ארץ ישראל. הלא מתחילה באו לארץ ישראל ורק אחרי 440 שנה נבנה בית המקדש.

תשובה – אמרו חז"ל שבית המקדש נבנה בכדי לאמת את תשובת ישראל לאומות לגבי טענתן על כיבוש הארץ: שאם יאמרו אמות העולם לישאל: לטטים אתם, נשכשכתם ארצות שבקעה גוים! הם אומרים להם: כל הארץ של הקדוש ברוך הוא היא, הוא בראה ונתנה לאשר ישר בעיניו. בפרצונו נתנה להם, ובפרצונו נטלה מהם ונתנה לנו. הראיה על כך שהקב"ה נתן לנו את הארץ היא מה שציוונו לבנות בה את ביהמ"ק, ואילו הארץ היתה גזולה בידנו הלא נאמר (ישעיה סא ח) **אני י-הוה שגא גזל בעולה**, ואיך השרה הקב"ה את שכינתו בתוכו. לכן אמר **ויבאנו אל המקום הזה** בתחילה הזכיר את ביהמ"ק שהיה ההוכחה כי **וייתן לנו את הארץ הזאת**, שלא לקחנו אותה חס ושלום בגזלה מאומות העולם. (אדרת אליהו)

ויצו משה את העם פיוס ההוא לאמר. (כו יא) ר"ת **מאהבה** לרמוז שאם יהיו אוהבים זה לזה יצלו מהקללות. והברכות לא יבואו אלא כשהיו אוהבים זה לזה. וע"פ זה אמת נכון דאמרו בזהר דתוכחות של פי **תבוא** נתקיימו בחורבן בית שני וגלו משום שנאת חנם. **חנם** בגימטריא צ"ח ונתקיימו צ"ח קללות. ובעה"י שנהיה אוהבים זה לזה אז נתברך מן השמים ונא לציון גואל בב"א. (נחל קדומים)

וזהו שאמר הכתוב (ישעיה נב) **חנם נמפרתם ולא בקספ תגאלו.** וז"ל אמרו **אֵהָב כֶּסֶף** אוהב מצוות והשתא כיון דנחרב הבית משום שנאת חנם דין הוא דקודם הגאולה נהיה באחדות אחד זה רמז הכתוב **חנם נמפרתם** כלומר התוכחות והגלות היה בעון שנאת חנם וא"כ קיום המצוות אינו מועיל וזש"ה **וְלֹא בְּכֶסֶף מְצוֹת תִּגְאָלוּ** רק האחדות מביא הגאולה דוקא מאחר שהגלות היה בעבור שנאת חנם. (מדבר קדמות מערכת ת)

ויבאו עליהם כל הברכות האלה והשיגה פי תשמע בקול י-הוה א-להיה. (כז ב) **ויבאו עליהם כל הקללות האלה וירדפוה והשיגוה עד השמידה** (כח מה) **שאלה** – מה הטעם שבברכות נאמר **והשיגה** בכתב חסר ו', ואילו בקללות נאמר **והשיגוה** בכתב מלא.

תשובה – בברכות כתיב חסר הכל ברחמים לומר שלא יחולו כולם עליו ממש אלא רחוקים ממנו מעט כמו שרודף אחר חבירו והשיגו אבל עדיין הוא רחוק ממנו קצת. שאם יחולו כולם כאחת מרוב הטובה והשמחה אפשר שימות לזה אחת אחת באה, **ועוד** כדי שיטעום מכל אחת בפני עצמה ויהנה ממנה, כי כשבאים כולם כאחת אינו מרגיש טועם באותה טובה ונראים כולם כאחת. אבל בקללות אמר **והשיגוה** מלא כדי שלא ירגיש ויטעום מרידת כל אחת לבדה באים כולם כאחת וכל אחת משכחת חברתה. ורבינו בחיי כתב - **והשיגוה** בקללות מלא ובברכות חסר, בקללות מלא ו' לרמוז על (תהלים צא) **עמו אנכי בצרה**, וכן הוא רשום בפסוק זה שמתחיל בו **ויבאו עליהם ומסיים בכ' בקול י-הוה א-להיה** גימטריא כ"ו שהוא בגימטריא שם י-הוה. (שפתי כהן)

ברוך אתה ב-באך וברוך אתה ב-צאתך. (כח ו) פרש"י - שיתא? יציאתך מן העולם בלא חטא פביאתך לעולם. (ב"מ קז.) **שאלה** – בקללה אמר **אָרוּר אַתָּה בְּבֹאְךָ וְאָרוּר אַתָּה בְּצֵאתְךָ.** (כח יט) בשלמא **אָרוּר אַתָּה בְּצֵאתְךָ** בצאתו מן העולם ניחא שהרי הוא רשע. אלא **אָרוּר אַתָּה בְּבֹאְךָ** בבואו לעולם אמאי הרי עדיין לא חטא, שהרי תנינן הוא.

תשובה – כתיב (תהלים נח ד) **זֶרֶוּ רְשָׁעִים מִדָּחַם פִּירֵשׁ** - ממעי אמהם הם נעשים זרים להקב"ה כדרך שעשה עשו (בראשית כה כב) **ויתרצצו הבנים בקרבה** רבותינו דרשוהו לשון 'רצצה': כשהיתה עוברת על פתחי תורה של שם ועבר – נעקב רץ ומפרנס לצאת. עוברת על פתחי עבודה נרה – עשו מפרנס לצאת (ב"ר סג ו) וכן ארז"ל (יומא פב): הִהִיא עוֹבְרָה דְאֶרְחָא מעוברת שהריחה ונתאוותה לאכילה ביהמ"ק, אָתָּו לְקַמִּיָּה באו לפני דרבי תנינא. אָמַר לְהוּ: לחושו לה לחשו לה שיהיכ"פ היום, וְלֹא אֵילֶחֱיָא והמשיכה להתאוות לאכילה. קרי עליה: **'זורו רשעים מרחם'**. היינו מבטן אמהם התברר שהם זרים נפק מינה יצא ממנה שבתאי שהיה אָצַר פִּירֵי אוצר הפירות בשנות רעבון כדי להפקיע מחירים ולהרוויח כסף מן העניים. לפיכך קרינן ביה **אָרוּר אַתָּה בְּבֹאְךָ**.

אי נמי – אמרו חז"ל (נדה ל:) הַנִּלְדָּב בְּמַעֲי אָמוּ מִלְמַדִּין אוֹתוֹ כֵּל הַתּוֹרָה כּוֹלָה וְאִינוּ יוֹצֵא מִשָּׁם עַד שֶׁמִּשְׁבִּיעִין אוֹתוֹ תְּהִי צָדִיק וְאֵל תְּהִי רָשָׁע. ועכשיו שהרשיע הרבה נמצא ארור בבואו למפרע לפי שעבר על השבועה. **אי נמי** – לפי שהוציאו"ר הוא תעובת רע כפי נפשו, והרשע הרע שלו מרובה והגם שבמעשיו יטהר גִּבֹּר ואפשר לעשות היצוה"ר טוב, מ"מ בעת ביאתו הוא ארור רדובו רע לפיכך קרי ביה ארור בבואו.

ברוך אתה ב-באך בפסוק זה רמזו מאמר רז"ל (ברכות נז:) **שְׁלֹשָׁה מִרְחִיבִין דַּעְתּוֹ שֶׁל אָדָם, אֱלֹהֵי הַיּוֹם: דִּירָה נְאֻה, וְאִשָּׁה נְאֻה, וְכָלֵים נְאֻה.** **ב-באך** ר"ת בית אשה כלים שלושת אלה כשהם נאים מרחיבין דעתו של אדם, כמ"ש חז"ל (תהלים קכח) **הַיָּה כִּי כֶן בְּרֹךְ גִּבֹּר ב-ברוך אתה ב-באך** במעמד שלושתם בהדרגה ונויים שעשועים יום יום וזאת הברכה להרחבת דעת והשקט מבוכת תאוות החומר. (פני דוד)
אי נמי - יש לומר שמקללו שיאכל שכר מצותיו בעולם הזה וממילא הולך ויוצא מעולם הזה בלא מצות שכבר אכלם וכמו שנאמר **וּמִשְׁלָם לְשֹׁנָיו אֶל פִּנּוֹי לְהֶאֱבִידוּ.** (דברים יז ט) (כן יהודע – בב"מ קז.)

יפתח י-הוה לה את אוצרו הטוב את השמים לתת מטר ארצה בעתו ולברך את כל מעשה ידך והלויים גוים רבים ואתה לא תלנה. (כח יב) אמרו חז"ל (תענית כה:) על רבי אֶלְעָזָר בֶּן פִּדְתָּה שהיה עני מרוד ופנה אל השי"ת בתחנון ואמר לו 'עד מתי אסבול עוד בעולם הזה?' אמר לו הקב"ה האם נוה לך שאהפוך את העולם מראשיתו, אפשר שאז תיוולד במזל של פרנסה ולא תהיה עני. שאלו רבי אֶלְעָזָר - האם החיים אשר חיית עד עתה מרובים מאשר אחיה עוד? היינו האם עברתי כבר את מחצית חיי או לא? השיבו הקב"ה שכבר חי את מרבית שנותיו. אם כן, אמר רבי אֶלְעָזָר אם כן, 'לא בעינא' אינני רוצה.

שאלה – מה סבר רבי אֶלְעָזָר בֶּן פִּדְתָּה בתחילה, ומדוע חזר בו לבסוף.
תשובה – הטעם שחפץ רבי אֶלְעָזָר לשנות את מזלו, היה רק מיראתו פן מצוקת העניות תעבירו על דעת קונו, ויכשל בקיום המצוות. אולם כבר אמרו חכמים (יומא לה:) פִּינּוֹן שִׁצְעָאוֹ רֹב שְׁנוֹתָיו שֶׁל אָדָם וְלֹא חָטָא – שוב אינו חוטא, שִׁנְאָמַר: **'רַגְלֵי חֲסִידָיו יִשְׁמְרוּ'**, לפיכך משגילה לו הקב"ה שכבר יצאו רוב שנותיו לא חשש עוד. הואיל וכך סרב להִנְלָד מחדש במזל אחר היות ובין כה וכה מובטח הוא שיעמוד בניסיון העוני ולא יכשל עוד. (פניני הגר"א)

שמואל הנביא אומר (ש"ב כב כד) **וְאֵהִיא תָּמִים לוֹ וְאִשְׁתִּמְרָה מַעֲוִי.** וכן דוד המלך ע"ה אומר (תהלים יח כד) **וְאֵהִי תָּמִים עֲמוֹ וְאִשְׁתִּמְרָה מַעֲוִי.** אך ידע שישמר מן החטא? לפי שִׁמְיָ שְׁנוֹתָיו בָּהֶם שְׁבָעִים שָׁנָה שנים הקצובות בסתם על פי רוב הם שבעים שנה, ורוב משבועים שנה הם ל"ו שנים, וכיון שהוא תמים במשך לו שנים אז הוא נשמר מן החטא שלא יחטא עוד. ודוד המלך ידע בעצמו שכל ימיו הם שבעים שנה. (כן יהודע יומא לה:)

והיו שמיה אשר על ראשך נחשת והארץ אשר תחתיה ברזל. (כח כג) פרש"י - קללות הקלו – משה מפי עצמו אָמַר; וְשִׁבְהָר סִינִי – מפי הקדוש ברוך הוא אָמַר. (מגילה לא:)

שאלה – והא כתיב בהן (כח טט) **אֵלֶּה דְּבָרֵי הַבְּרִית אֲשֶׁר צִוָּה י-הוה את משה לכת את בני ישראל.**
תשובה – צוהו הבורא שיכרות עמהן ברית באלות וקללות, אבל מכל מקום אלה האלות עצמן לא צוהו הבורא ומשה קללם מפי עצמו ומשום הכי לא כתיב בהן **והפיתית אתכם אלא יִכְבֶּה י-הוה.** (מושב זקנים) הענין הוא כי משה רבינו ע"ה היתה שכינה מדברת מתוך גרונו שהיה אור שכינה שורה בגרונו ומציא הדברים לישאל ולכך נחשב להם כאלו השי"ת מדבר עמהם הדברים האלה, וקים להן לרבנן שדברי התוכחה של פרשת כי תבא כשאמרה משה רבינו ע"ה לישראל לא היתה שכינה מדברת מתוך גרונו באותם הדברים אלא אמרם לישראל כמאמר שאר נביאים שמוציא דברים מפיו כאשר שמען מהקב"ה. (בניהו – מגילה לא:)

גם כל חלי וכל מכה (כח סא) **כל חלי** גימטריא צ"ח כי צ"ח קללות בתוכחה וכולן נתקיימות בישראל וכנגדן היו מקריבין צ"ח כבשים בסוכות להגן עליהם וכנגדן התורה נדרשת בצ"ח פנים מ"ט טהור ומ"ט אינו טהור ולכך צ"ח פעמים יצחק בתורה להגן עליהם. (נחל קדומים)

שפעת גמלים תכסוף בכרי מדין ועיפה כלם משבא יבאו זהב ולבונה ישאו ותהלת י-הוה יבשרו. (ישעיה ס ו) **מפסיר שאלה** – צריך ביאור למה **כלם** יבואו דווקא **משבא**.

תשובה – אמרו רז"ל (משנה ע"ז יג:) אֵלֶּי דְּבָרִים אֲסוּרִים לִמְכּוֹר לְגוֹי אֲצִטְרוּבְלִין, וּבְנוֹת שׁוֹת, וּפְטוּטוֹת, וּלְבוֹנָה, וְתַרְגִּמָּוֹל הַלְכֵן. **לבונה** זכה, שבה משתמשים לשם קטורת לעבודה זרה אין מוכרין לגוי דודאי לע"ז לוקחה. אם כן קשה איך יקבלו מהם הלבונה הא מסתמא הוקצה לע"ז, לכך אמר **כלם משבא יבאו** ששם מקום גידול הלבונה ויש שם לרוב. כדכתיב (ירמיה ו כ) **לִמָּה זֶה לִי לְבוֹנָה מִשְׁבָּא תְּבֹא** וכתיב (מ"א י י) וּבְשָׂמִים הִרְבֵּה מֵאֵד וְאֶבֶן יִקְרָה לֹא בָּא כְּבִשָּׁם הֵהוּא עוֹד לִרְבֹּב אֲשֶׁר נִתְּנָה מִלְכָּת שְׂבָא לְמֶלֶךְ שְׁלֹמֹה. וכתיב (יחזקאל כז כב) **רַגְלֵי שְׂבָא וְרַעְמָה הֵמָּה רַקְלֶיהָ בְּרָאשׁ כָּל בִּשָּׁם וְגו',** ואם כן אצלם אין הרוב לעבודה זרה ולכן **זהב ולבונה ישאו**. (טעמא דקרא)
שבעים פנים לתורה, לעיתים תהיה יותר מתשובה אחת
התשובות אינם להלכה למעשה, הערות והארות יתקבלו בברכה
לעילוי נשמת הרב חפץ בן אסתר זצ"ל
ramnadlan018@gmail.com לקבלת העלון במייל ניתן לפנות לכתובת